

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Wydział ds. kontaktów z mediami i informacji

KOMUNIKAT PRASOWY nr 59/05

16 czerwca 2005 r.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-105/03

Maria Pupino

TRYBUNAŁ STWIERDZA, ŻE ZASADA DOKONYWANIA WYKŁADNI PRAWA KRAJOWEGO W SPOSÓB ZGODNY Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM ZNAJDUJE ZASTOSOWANIE W RAMACH WSPÓLPRACY POLICYJNEJ I SĄDOWEJ W SPRAWACH KARNYCH

W granicach określonych przepisami prawa krajowego sąd krajowy musi mieć możliwość zezwolenia dzieciom, które twierdzą, że padły ofiarą złego traktowania, na składanie zeznań w sposób umożliwiający zagwarantowanie im odpowiedniego poziomu ochrony.

Postępowanie karne we Włoszech składa się z dwóch odrębnych etapów – postępowania przygotowawczego, którego celem jest zebranie materiału dowodowego pozwalającego na podjęcie decyzji o kontynuowaniu lub zaprzestaniu ścigania, oraz postępowania procesowego, kiedy to następuje przeprowadzenie dowodu.

Przeprowadzenie dowodu może nastąpić na etapie postępowania przygotowawczego w przypadku przestępstw na tle seksualnym, których ofiary nie ukończyły szesnastu lat. W takiej sytuacji zeznania złożone na tym etapie postępowania uzyskują pełną moc dowodową bez konieczności powtarzania ich na rozprawie publicznej. Odstępstwa te mają na celu ochronę godności, obyczajności i osobowości małoletnich ofiar i świadków.

W ramach postępowania karnego będącego na etapie postępowania przygotowawczego zarzuca się pewnej nauczycielce zatrudnionej w przedszkolu popełnienie licznych czynów polegających na nadużyciu środków karcenia wobec niektórych z wychowanków, mających, w okresie gdy miały miejsce okoliczności faktyczne sprawy, poniżej pięciu lat. Zarzuca się jej bicie swoich wychowanków, grożenie podaniem środków uspokajających, zalepianie ust plastrem i uniemożliwianie korzystania z toalety.

Prokurator złożył sędziemu śledczemu wniosek o przesłuchanie ośmiorga dzieci, świadków i ofiar, przed rozprawą i w specjalnie przystosowanym do tego miejscu, w warunkach

pozwalających chronić ich godność, równowagę psychiczną i prywatność. Przeprowadzenie dowodu nie powinno być odkładane na czas rozprawy ze względu na wyjątkowo młody wiek świadków i nieuchronne zmiany ich psychiki oraz możliwość wystąpienia psychologicznego efektu wypierania. Zdaniem podejrzanej, wniosek ten nie dotyczy żadnej z sytuacji przewidzianych w kodeksie postępowania karnego.

Włoski sąd rozpatrujący sprawę zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z pytaniem, czy w świetle decyzji ramowej Rady w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym¹ sąd krajowy musi mieć możliwość zezwolenia małym dzieciom, które twierdzą, że padły ofiarą złego traktowania, na składanie zeznań w sposób umożliwiający zagwarantowanie im właściwego poziomu ochrony, poza rozprawą i przed jej terminem.

Trybunał przypomina przede wszystkim, że wspomniana decyzja ramowa została przyjęta na podstawie postanowień Traktatu UE dotyczących współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych. Właściwość Trybunału do orzekania w trybie prejudycjalnym w odniesieniu do tego rodzaju przepisów uwarunkowana jest deklaracją każdego z Państw Członkowskich uznającą tę właściwość. Włochy złożyły taką deklarację.

Trybunał podkreśla, że sąd włoski, stosując prawo krajowe, ma obowiązek dokonywać jego wykładni, na ile to możliwe, w sposób zgodny z brzmieniem i celem decyzji ramowej, tak by osiągnąć rezultat, jaki decyzja ta zakłada.

Trybunał zwraca uwagę, że zgodnie z decyzją ramową Państwa Członkowskie zapewniają ofiarom możliwość składania zeznań w trakcie postępowania, jak również podejmują kroki właściwe dla zapewnienia, aby ich władze przesłuchiwały ofiary wyłącznie w stopniu niezbędnym do celów tego postępowania. Chodzi o zapewnienie poszanowania godności osobistej ofiar w trakcie postępowania oraz traktowanie ofiar szczególnie słabych i wrażliwych w sposób jak najlepiej odpowiadający ich sytuacji. W przypadku konieczności ochrony ofiar przed negatywnymi konsekwencjami składania przez nie zeznań na rozprawie publicznej Państwa Członkowskie mają także obowiązek zapewnić warunki ich przesłuchania pozwalające osiągnąć ten cel.

Decyzja ramowa nie definiuje pojęcia ofiary szczególnie słabej i wrażliwej, lecz gdy chodzi o małe dzieci, które twierdzą, że były źle traktowane, można je uznać za szczególnie słabe i wrażliwe i udzielić im szczególnej ochrony.

Trybunał dodaje, że warunki składania zeznań muszą być zgodne z podstawowymi zasadami prawa zainteresowanego Państwa Członkowskiego.

Unia Europejska zapewnia również poszanowanie praw podstawowych chronionych Europejską Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności² oraz wynikających z tradycji konstytucyjnych wspólnych Państwom Członkowskim, jako ogólnych zasad prawa. Decyzję ramową należy zatem interpretować w sposób zapewniający poszanowanie tych praw podstawowych, w tym prawa do rzetelnego procesu.

---

¹ Decyzja ramowa 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r., Dz.U. L 82, str. 1.

² Podpisana w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.

Trybunał stwierdza, że sąd krajowy musi mieć możliwość zezwolenia małym dzieciom, które twierdzą, że padły ofiarą złego traktowania, na składanie zeznań w sposób umożliwiający zagwarantowanie im odpowiedniego poziomu ochrony, na przykład poza rozprawą i przed jej terminem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe : DE, EL, EN, ES, FR, IT, HU, NL, PL, PT

Pełny tekst wyroku znajduje się na stronie internetowej Trybunału

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=pl>

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji, proszę skontaktować się z

panem Ireneuszem Kolowca

tel. (00352) 4303 2878 faks (00352) 4303 2053